

PŘEDMLUVA

Vážení čtenáři,

neobyčejně nás těší Váš pokračující zájem o náš časopis i přízeň, kterou naší práci projevujete. Dovolte, abych Vám při této příležitosti také poděkoval za jistou trpělivost, neboť příprava letošních čísel měla určité zpoždění. Vaše sympatie jsou pro nás velkou vzpruhou a potvrzením smyslu naší práce. Časopis vydáváme již pátým rokem a za tu dobu si na domácí scéně vydobyl jisté renomé, spojené s určitým setrvalým okruhem Vás čtenářů, kteří nás pravidelně sledují, čtou a v neposlední řadě také vdechují našim článkům druhý život na akademické půdě, neboť mnozí z Vás jsou vyučující či badatelé, převážná část našich sympatizantů a čtenářů se nicméně nachází v řadách studentů zejména humanitních disciplín. Tomu všemu jsme nesmírně rádi a budeme se *pro futuro* snažit více zohlednit možnosti současného on-line média.

ZMĚNY V REDAKČNÍ RADĚ A PLÁNY NA UPGRADE ČASOPISU

S tím úzce souvisí proces, jenž se rozběhl počátkem letošního roku a jehož cílem by měl být další zvýšení kvality časopisu, zejména technického řešení a celkové formální stránky. Časopis vychází již pět let a v počátcích se jednalo o zcela ojedinělý projekt v rámci naší filosofické scény. Stabilizoval se dvojletý ediční cyklus, každý rok dvě čísla, každé čtvrté číslo mezinárodní. Podařilo se tedy připravit osm čísel na dobré odborné úrovni, navíc podle Vašich ohlasů se stoupající kvalitou. Mezitím ovšem vzniklo hned několik internetových časopisů věnovaných filosofické problematice, byť převážně specializovaných na odlišné filosofické disciplíny. Náš časopis si po celou dobu podržel stejnou formální úpravu a ta se v prostředí překotně se vyvíjejících on-line médií zdá poněkud zastarávat. Také mnozí členové redakční rady, jak jsem o tom psal již v předmluvě k sedmému číslu, odešli při dovršení druhého redakčního cyklu z důvodů přílišné pracovní vytíženosti nebo i z důvodů jisté ztráty počáteční motivace. Zakladatelské období se uzavřelo vydáním *druhého Aither International Issue* ke konci čtvrtého roku existence časopisu. Přišli noví členové redakční rady a s nimi i nové náměty a představy o fungování elektronického časopisu.

V souvislosti s tím se ukázalo, že za současných podmínek narazil časopis na strop svých možností a že pro další „upgrade“

bude třeba hledat větší podporu a širší zázemí na poli IT technologií, designu, ale i např. ediční úpravy textu, než jaké mohl poskytnout Filosofický ústav AV ČR, náš dosavadní vydavatel (bez jehož podpory bychom nicméně nemohli ani vzniknout, ani úspěšně dosud fungovat). Po řadě jednání nám nakonec nabídla podporu Universita Palackého Olomouc v souvislosti s budovaným on-line elektronickým nakladatelstvím, jehož profesionální zázemí zkrátka není s dosavadními možnostmi Aithéru vůbec srovnatelné. Jednání ještě pokračují a dohody ještě nebyly definitivně podepsány, ale podle všech zúčastněných vše směřuje k přechodu časopisu pod nového vydavatele. Od roku 2014 tedy počítáme s tím, že Aithér bude vydávat Universita Palackého Olomouc.

Letošní rok se tedy stal rokem změn, jakýmsi meziobdobím po ukončení zakladatelské éry prvních dvou edičních cyklů a také funkčního období převážné většiny členů-zakladatelů redakční rady, nicméně ještě ne novou érou v „novém grafickém i technickém kabátě“ pod UPOL. V rámci probíhajících jednání a při změnách složení redakční rady se příprava druhého letošního čísla začala trochu zpoždovat, nicméně snad nám dáte za pravdu, že číslo složené z několika kvalitních článků stálo za trochu čekání.

Uzavíráme tímto číslem éru dosavadní úspěšné spolupráce s Filosofickým ústavem AV ČR, který byl doposud naším jediným vydavatelem a s nímž jsme byli od počátku personálně propojeni. V budoucnu počítáme s tím, že Filosofický ústav bude spoluvydavatelem a odborným garantem, doufáme v jeho další setrvalou podporu, nicméně vazby na něj se uvolní a naopak se

centrum redakční práce přesune do Olomouce. S tím budou patrně souviset i některé další změny, mj. též změna na postu šéfredaktora, jenž by podle představ nového vydavatele měl být spojen s Filosofickou fakultou UPOL. Nového šéfredaktora budeme samozřejmě volit v rámci redakční rady, nicméně je pravděpodobné, že v této roli se s Vámi v tomto čísle setkávám naposled.

PŘEDSTAVENÍ OBSAHU DESÁTÉHO ČÍSLA

Jak se již stalo pravidlem, časopis zahajuje textově-kritická studie, tedy rozsáhlejší text na pomezí filosofie a klasické filologie s významným překladovým či textově interpretačním podílem.

Kryštof Boháček otevírá letošní druhé, celkově desáté číslo Aithéru, studií věnovanou pojmu a významu *fysis* v Aristotelově *Rétorice*, zejména pak v její první knize, věnované spíše teoretickému konceptu rétoriky a jejímu místu v rámci filosofických disciplín. Ukazuje se, že *fysis* hraje v rétorice významnou úlohu, neboť představuje klíčové zdůvodnění odlišného disciplinárního diskursu mezi předměty a otázkami ze sfér *anagké – hós epi to poly* a zároveň hraje roli vnějšího *agens* obecně politického diskursu, v němž se rétorika u Aristotela uplatňuje.

Druhý článek **Pavla Nývlt**a se zaměřuje na poměrně opomíjenou problematiku Platónova vztahu k historii a historiografii. Podle autora postrádá Platón jakýkoli zájem o konkrétní historické (jednotlivé) události, neboť je koncentrován na

obecnou rovinu poznání. Historie tak podle Nývlta u Platóna má určitou váhu pouze jako cesta ke genetickému porozumění kosmu, tedy jako dějiny universa. Lidské dějiny naproti tomu v zásadě odvádějí od vlastní filosofické problematiky důrazem na pomíjivé a v zásadě nahodilé události našich chaotických životů, čímž Nývlt vysvětluje mnohé historické nepřesnosti v dialozích – Platón prostě nebere historii v dnešním smyslu vůbec na zřetel.

Veronika Konrádová se rozhodla věnovat se dnes již klasické problematice X. knihy *Etiky Nikomachovy*, tedy rozdílu mezi usilováním o dobrý život a blaženost na rovině lidské a božské. Konrádová nejprve krátce mapuje klasickou interpretaci rozlišující život politický a filosofický, která je založena na předpokladu inkoherece různých částí *Etiky Nikomachovy*, zejména I. a X. knihy. Poté se autorka snaží oba extrémy sblížit a číst text pokud možno koherentně.

Posledním textem v předkládaném dvojčísle je recenzní studie **Jana Prokeše**, která se věnuje problematice raných sokratovských dialogů. Autor se vrací ke klasické vlastosovské pozici a tu zvažuje spolu s autory sborníku, věnovanému tzv. sókratovské metodě. Prokeš referuje jednotlivé pohledy zastoupené ve sborníku a průběžně si přitom sám klade otázku, zda je smysluplné vůbec o nějaké specificky sókratovské metodě mluvit. Autor tuto otázku sám nezodpovídá, protože celou problematiku posouvá k otázce metodologie vlastního bádání. Leccos však ohledně možnosti řešení naznačuje nadpisem poslední části svého textu: Má (mít) sókratovsko-platónské bádání metodu? Právě ona

závorka poukazuje k dalším filosofickým předpokladům, které je třeba při vlastním zakládání platónských studií zohlednit.

Kryštof Boháček

šéfredaktor